

GS Nguyễn Thanh Liêm -

Người mang lại hy vọng sống cho bệnh nhi nghèo

Năm nay, Giải thưởng Nikkei châu Á đã được trao cho một nhà khoa học người Việt Nam, một nhà kinh tế người Trung Quốc và một nhà hoạt động xã hội người Ấn Độ. GS Nguyễn Thanh Liêm - Giám đốc Viện Nghiên cứu tế bào gốc và công nghệ gen VINMEC là chủ nhân của Giải thưởng Nikkei về Khoa học và công nghệ. Đây là Giải thưởng dành cho các nhà khoa học có các nghiên cứu mang tính sáng tạo, đột phá, góp phần thúc đẩy khoa học và công nghệ châu lục và thế giới. Lĩnh vực nghiên cứu đã mang đến Giải thưởng này cho GS Liêm là các công trình nghiên cứu về phẫu thuật nội soi và ghép tế bào gốc cho trẻ em.

Gải thưởng Nikkei châu Á (Nikkei Asia Prizes) là một giải thưởng uy tín do Nikkei Inc., một trong những tập đoàn truyền thông hàng đầu Nhật Bản tổ chức từ năm 1996. Giải thưởng được trao hàng năm cho những cá nhân, tổ chức thuộc khu vực châu Á (ngoại trừ Nhật Bản) có những đóng góp và cống hiến nổi bật cho sự phát triển bền vững và góp phần tạo nên một tương lai tốt đẹp hơn cho khu vực châu Á. Các lĩnh vực được trao Giải Nikkei châu Á bao gồm: Kinh tế khu vực và đổi mới doanh nghiệp; Khoa học và công nghệ; Văn hóa và cộng đồng. Giải thưởng Nikkei về Kinh tế khu vực và đổi mới doanh nghiệp được trao cho các doanh nhân, nhà kinh tế có những sáng kiến cải thiện các tiêu chuẩn và ổn định cuộc sống trong khu vực; các doanh nhân thành công trong việc phát triển, đổi mới doanh nghiệp. Giải thưởng Nikkei về Khoa học và công nghệ nhằm ghi nhận những thành tích xuất sắc của các nhà nghiên cứu khoa học và đổi mới công nghệ ở các lĩnh vực như sinh học, nghiên cứu gen, công nghệ thông tin và y học. Giải thưởng Nikkei về Văn hóa và cộng đồng được trao cho những cá nhân đã tạo ra sự khác biệt ở quốc gia và khu vực thông qua các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, giáo dục.

22 năm qua, Giải thưởng Nikkei châu Á đã lựa chọn và trao cho 66 cá nhân và tổ chức xuất sắc, trong đó có 5 chủ nhân là người Việt Nam: Đặng Nhật Minh (1999), Bảo Ninh (2011) - lĩnh vực Văn hóa và cộng đồng; Võ Tòng Xuân (2002), Trương Gia Bình (2013), Mai Kiều Liên (2015) - Kinh tế khu vực và đổi mới doanh nghiệp. Tại Lễ trao Giải thưởng Nikkei lần thứ 23 diễn ra ngày 13/6/2018 tại thủ đô Tokyo (Nhật Bản), GS Nguyễn Thanh Liêm - Giám đốc Viện Nghiên cứu tế bào gốc và công nghệ gen VINMEC

đã vinh dự trở thành người Việt Nam thứ 6 được trao Giải Nikkei châu Á và cũng là người Việt Nam đầu tiên được trao giải trong lĩnh vực khoa học và công nghệ. Ông cùng với một nhà kinh tế Trung Quốc và một nhà hoạt động xã hội Ấn Độ trở thành 3 chủ nhân của Giải thưởng Nikkei châu Á năm nay.

Những đóng góp của GS Nguyễn Thanh Liêm trong việc nghiên cứu và phổ biến phẫu thuật nội soi trẻ em cũng như những nghiên cứu trong lĩnh vực tế bào gốc đã thuyết phục

GS Nguyễn Thanh Liêm thực hiện phẫu thuật nhân đạo cho trẻ em nghèo khuyết tật nhân Ngày quốc tế thiếu nhi 1/6/2018.

hoàn toàn Hội đồng bình xét Giải thưởng Nikkei về Khoa học và công nghệ (gồm 6 nhà khoa học hàng đầu Nhật Bản xét duyệt, đứng đầu là GS Viện trưởng Viện RIKEN - một viện nghiên cứu hàng đầu của Nhật Bản). Hội đồng bình xét căn cứ vào toàn bộ quá trình hoạt động khoa học của GS Liêm, dựa trên các công trình nghiên cứu khoa học đã công bố trên các tạp chí quốc tế.

Về lĩnh vực phẫu thuật nội soi trẻ em, Hội đồng bình xét đã nhất trí đánh giá GS Liêm là người đã góp phần thúc đẩy và lan tỏa phẫu thuật nội soi trẻ em ở châu Á cũng như trên thế giới. GS Liêm bắt đầu phẫu thuật nội soi điều trị bệnh phình đại tràng bẩm sinh ở trẻ em từ năm 1997, là một trong những phẫu thuật viên đầu tiên trên thế giới ứng dụng thành công phẫu thuật nội soi cho các bệnh lý phức tạp ở trẻ em. Từ đó đến nay, GS Liêm đã nghiên cứu đóng góp 9 kỹ thuật mổ nội soi trẻ em hoàn toàn mới và cải tiến nhiều kỹ thuật phức tạp khác, giúp cho các kỹ thuật này dễ thực hiện hơn, đồng thời an toàn và hiệu quả hơn. GS đã công bố 30 công trình nghiên cứu trong lĩnh vực phẫu thuật nội soi trên các tạp chí khoa học uy tín ở Hoa Kỳ và châu Âu. Với danh tiếng của mình, GS đã được mời đi mô trình diễn, giảng bài ở các nước tiên tiến trên thế giới như Hoa Kỳ, Italia, Hà Lan, Pháp, Australia, Nhật Bản, Hàn Quốc... Nhiều phẫu thuật viên trên thế giới đã đến Việt Nam để được học tập các kỹ thuật mổ nội soi của GS Liêm. Hiện nay, GS được coi là phẫu thuật viên hàng đầu thế giới trong lĩnh vực phẫu thuật nội soi điều trị u nang ống mật chủ

(với trên 500 trường hợp) và thoát vị cơ hoành (trên 300 trường hợp). Với 11 công trình nghiên cứu khoa học đã công bố trong hai lĩnh vực nêu trên, GS Liêm đã góp phần không nhỏ trong việc thúc đẩy ứng dụng các kỹ thuật này một cách thường quy ở nhiều trung tâm y tế trên thế giới. Những kinh nghiệm quý báu về phẫu thuật u nang ống mật chủ với những cải tiến độc đáo của GS Liêm cũng đã được đưa vào các giáo trình y khoa của Hoa Kỳ và Anh.

Trong lĩnh vực ghép tế bào gốc điều trị một số bệnh nan y, GS Liêm cũng là một trong những nhà khoa học tiên phong của thế giới bắt tay vào nghiên cứu từ rất sớm. Ngay sau những công bố đầu tiên của một số nhà khoa học Ấn Độ, Trung Quốc năm 2013, GS Liêm đã có những kết quả nghiên cứu bước đầu trong lĩnh vực này vào năm 2014. GS Liêm và các đồng nghiệp đã tiến hành ghép tế bào gốc cho nhiều loại bệnh từ trước đến nay vẫn chưa có phương pháp điều trị hiệu quả, trong đó thành công nhất là ghép tế bào gốc điều trị bại não. Nhóm nghiên cứu của GS Liêm không chỉ ghép tế bào gốc thành công cho trường hợp bại não do thiếu oxy mà còn giúp cho Việt Nam trở thành nước đầu tiên trên thế giới ghép tế bào gốc thành công cho trẻ bại não do vàng da trong giai đoạn sơ sinh, trẻ bại não sau viêm não, màng não, teo não sau đuối nước, trẻ sinh non bị xơ hóa phổi. Bên cạnh đó, những kết quả ghép tế bào gốc cho bệnh nhi xơ gan teo đường mật, và cho trẻ tự kỷ bước đầu cũng đã thu được những kết quả rất đáng phấn khởi.

Không chỉ có niềm say mê nghiên cứu, GS Nguyễn Thanh Liêm còn rất quan tâm đến những bệnh nhân nghèo, có hoàn cảnh khó khăn thông qua các hoạt động của Nhóm Nhịp cầu yêu thương do GS thành lập từ năm 2015. Nhiều năm làm việc trong ngành y, GS hiểu rằng vẫn còn rất nhiều trẻ em nghèo chưa tiếp cận được với các dịch vụ y tế, nhất là các dịch vụ y tế chất lượng cao và các chuyên gia y tế hàng đầu. Mặc dù Nhà nước đã có chính sách miễn viện phí cho trẻ em dưới 6 tuổi và hộ nghèo nhưng vẫn còn gánh nặng về chi phí đi lại, ăn ở, viện phí phát sinh ngoài bảo hiểm. Bên cạnh đó, việc thiếu thông tin cũng là những rào cản lớn đối với các trẻ em nghèo. Mong muốn của GS khi thành lập Nhóm Nhịp cầu yêu thương là giúp cho các trẻ em nghèo bị bệnh phức tạp có thể tiếp cận được các dịch vụ y tế tốt nhất bằng cách kết nối với các chuyên gia đầu ngành và hỗ trợ những phần kinh phí cần thiết để gia đình có thể yên tâm đưa con đi chữa bệnh. Đó là niềm mong mỏi được *“đem lại nụ cười, niềm hy vọng dù là nhỏ bé, dù là mỏng manh nhưng đó lại là niềm hạnh phúc vô bờ bến của những ai đó được ta dành tặng”*.

Với số tiền thưởng 3 triệu Yên (tương đương khoảng 600 triệu VNĐ) từ Giải thưởng Nikkei, GS Liêm đã dành 80 triệu đồng để giúp các bệnh nhi có hoàn cảnh khó khăn, trong đó một phần đóng góp cho quỹ của Nhóm Nhịp cầu yêu thương giúp các trẻ em nhà nghèo bị khuyết tật bẩm sinh cần phẫu thuật; một phần giúp trẻ em nhà nghèo bị bệnh teo đường mật thông qua Hội gia đình teo mật bẩm sinh; phần còn lại để biên soạn và in sách Hướng dẫn phát hiện và can thiệp sớm cho trẻ tự kỷ (phát miễn phí cho 10.000 trường mầm non các vùng nông thôn, miền núi, nơi không có điều kiện tiếp cận với Internet).

HG